

господарстві панувала безсистемність та була відсутня відповідальність за жорстоке поводження з тваринами. І лише у Кодексі про адміністративні правопорушення РСФСР (1984 р.) уперше було закріплено відповідальність у сфері охорони тваринного світу [11].

У Кодексі про адміністративні правопорушення РСФСР 1984 року главою 7 «Адміністративні правопорушення у галузі охорони навколишнього природного середовища, пам'яток історії та культури», передбачалася відповідальність за «порушення правил охорони життєдіяльності тварин, правил створення зоологічних колекцій та торгівлі ними» (ст. 84.2), «порушення порядку використання об'єктів тваринного світу, а також незаконне ввезення тварин або рослин, занесених до Червоної книги» (ст. 84.3), «знищення рідких та таких, що знаходяться під загрозою вимирання, або інші дії, які можуть призвести до їх загибелі, зменшення чисельності» (ст. 84.4), «порушення правил мисливства та рибальства, а також правил здійснення інших видів використання тваринного світу» (ст. 85) [2]. Окремою нормою передбачалася відповідальність за жорстоке поводження з тваринами (ст. 102.1) у главі 9 «Административные правонарушения в сельском хозяйстве. Нарушение ветеринарно-санитарных правил в сельском хозяйстве. Нарушения ветеринарно-санитарных правил» [2].

Варто зазначити, що кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами в Україні, за Кримінальним кодексом УРСР у редакції статті 207-1, містила адміністративну преюдицію, зміст якої полягав у такому: «Жорстоке поводження з тваринами, яке призвело до їх загибелі або каліцтва, а також катування тварин, що скоєно особою, до якої протягом року було застосовано адміністративне стягнення за такі дії, передбачає покарання за такий злочин – виправні роботи строком до шести місяців або штраф у розмірі до ста рублів» [1, с. 82].

Таким чином, відповідно до розвитку зоозахисного законодавства та регулювання цієї проблематики на державному рівні ми можемо бачити практично сформоване законодавство у сфері захисту тварин від жорстокого поводження на кінець ХХ століття. На основі цих норм радянського законодавства було створено законодавство незалежної України у сфері захисту тварин від жорстокого поводження. Також в період незалежної України були ратифіковані певні міжнародні акти, які вплинули на подальший розвиток як зоозахисного законодавства, так і прийняття управлінських рішень з урахуванням нових суспільних змін.

Список використаної літератури

1. Ткач А. П. Історія кодифікації дореволюційного права України / Ткач А. П. – К., 1968.
2. Кодекс об административных правонарушениях РСФСР от 20.06.1984 г. // Ведомости Верховного Совета СССР. – 1984. – № 48. – Ст. 857.

3. Гуманне та відповідальне ставлення до тварин: методичний посібник / О. М. Спектор, Л. М. Єнжеєвська, Е. А. Москалик, А. О. Хайленко. – К. : ТОВ «ЦП «Компринт», 2018. – 88 с.

4. Гетьман А. П. Законодавство України про довкілля : збірник : у 2 т. / уклад. А. П. Гетьман, М. В. Шульга. – Х. : Одиссей, 2007. – Т. 1 – 670 с.

5. Чистяков О. И. Российское законодательство X – XX веков в 9 т. / под. ред. О. И. Чистякова. – М. : Юрид. лит., 1984. – Т. 1: Законодательство Древней Руси. – 432 с.

6. Тішкова Н. Л. Реформування державного управління охороною навколишнього середовища в контексті європейської інтеграції України: дис. на здобуття наук. Ступеня канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.01 «Теорія та історія державного управління» / Н. Л. Тішкова – Д., 2018. – 265 с.

7. Тішкова Н. Л. Державне управління охороною навколишнього середовища за часів Київської Русі / Н. Л. Тішкова // Гуманітарний та інноваційний ракурс професійної майстерності: пошуки молодих вчених : матеріали II між нар. наук.-практ. конференції, м. Одеса, 27 жовт. 2016 р. – Одеса : Фенікс, 2016. – С. 130 – 131.

8. Хрестоматія з історії держави та права України : навч. посіб. / уряд. : А. С. Чайковський, О. Л. Копиленко, В. М. Кривоніс, В. В. Свистунов, Г. І. Трофанчук. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 656 с.

9. Права, за якими судиться малоросійський народ 1743 р. // НАН України, Ін-т держави і права та ін.; уклад. К. А. Вислобоков та ін. – К. : АТ «Книга», 1997. – 548 с. (Пам'ятки політико-правової культури України).

10. Рябець К.А. Екологічне право України : навч. посіб. / К.А. Рябець. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 438 с.

11. Бондаренко Н. С. Адміністративна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами (порівняльно-правова характеристика законодавства України та країн СНД) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Н.С. Бондаренко – Запоріжжя., 2016. – 20 с.

В'ячеслав ШАРИЙ

*д.держ.упр., завідувач кафедри
державної служби, публічного
адміністрування та політології
Черкаського національного
університету імені Б. Хмельницького*

ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ В ПОЛЬЩІ

Транскордонна діяльність єврорегіонів формує нове політичне поле для неурядових організацій. Разом із іншими міжрегіональними діячами, вони вбудовуються в контекст нової регіональної стратегії. Єврорегіони можуть включати й залучати різноманітні громадські рухи, університети,

міста, комерційні та некомерційні структури. Взаємодія всіх суб'єктів відбувається в рамках проектної діяльності та обговорення спільних ініціатив. Наприклад, основними положеннями стратегії можуть бути: європейська ідентичність і стиль життя; європейська компетентність; європейська модель регіону. Серед основних її аспектів доцільно виокремити: двомовність; транскордонні школи; мережа університетів; спільний ринок; спільне соціальне забезпечення; міжнародні перевезення; міжрегіональне співтовариство; міжрегіональна рада [5].

Доцільно дослідити стратегію освітньої політики в Польщі. Так, на початок 2012 року в цій країні діяли 11 лотів програми «Еразмус Мундус», що становить фінансовий інструмент для здійснення академічного обміну між країнами-членами ЄС і «третіми країнами». Фактично це програма сприяння формуванню міжнародних університетських мереж шляхом як підготовки студентів і магістрантів, так і обміну управлінцями, викладачами, науковими працівниками. Так, лише польська частина бюджету програми, що призначена для оплати мобільності з Польщі до цільових країн становила: в 2007/2008 академічному році – 31 902 911 євро; в 2008/2009 – 35 413 000 євро; в 2009/2010 – 37 505 000 євро (табл. 1).

Таблиця 1

Лоти та учасники програми «Еразмус Мундус» в Республіці Польща

№ з/п	Лот	Польські університети, учасники лоту
1.	Лот 1: Марокко, Алжир, Туніс (3 консорціуми)	Люблінський політехнічний університет
2.	Лот 2: Єгипет, Ліван (3 консорціуми)	Варшавська школа економіки Університет ім. Адама Міцкевича
3.	Лот 5: Сирія, Йорданія (2 консорціуми)	Варшавський університет Варшавський політехнічний університет
4.	Лот 6: Російська Федерація (3 консорціуми)	Вроцлавський політехнічний університет Вроцлавський університет Пултуська гуманітарна академія Ягеллонський університет
5.	Лот 7: Грузія, Вірменія, Азербайджан	Варшавський університет живих систем
6.	Лот 8: Україна, Молдова, Білорусь (4 консорціуми)	Ягеллонський університет Пултуська гуманітарна академія
7.	Лот 9: Ємен, Іран, Ірак	Варшавський університет

продовження табл. 1

8.	Лот 10: Казахстан, Киргизстан, Таджикистан, Узбекистан, Туркменістан (5 консорціумів)	Варшавський університет живих систем Університет ім. Адама Міцкевича Варшавський політехнічний університет
9.	Лот 12: Регіони Азії 1 (5 консорціумів)	Варшавський університет
10.	Лот 13: Регіони Азії 2 (5 консорціумів)	Люблінський технологічний університет Варшавська школа економіки
11.	Лот 16: Аргентина	Ягеллонський університет

Джерело: Дані Міністерства науки та вищої освіти Польщі [2].

Про зміни кількості учасників програми в ці ж роки можна міркувати за даними, наведеними в таблиці 2.

Таблиця 2

Кількісні зміни учасників програми «Еразмус Мундус» в Республіці Польща

Учасники	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Приїхали до Республіки Польща	4 446	4 923	6 070
Від'їхали з Республіки Польща	12 854	13 402	14 021

Джерело: Дані Міністерства науки та вищої освіти Польщі [2].

Окремим пунктом у програмних документах МЗС прописане питання переорієнтації міграційних потоків і залучення до країни мігрантів, які мають польське коріння.

Таким чином, мають місце політика сприяння поверненню польських мігрантів і їх нащадків. Із цим пов'язана політика пільгового надання польського громадянства нащадкам польських мігрантів, які володіють паспортами ЄС.

Частка трудових мігрантів із Польщі на скандинавському ринку праці, серед інших мігрантів, становить близько 50 %. Це лише з урахуванням легального працевлаштування. Серед польських трудових мігрантів більшість – це чоловіки в віці від 18 до 34 років, які працюють у сфері некваліфікованої праці. Десять років тому ця міграція згладжувала негативні ефекти від безробіття, що становило від 15 до 19 % працездатного населення. Проте нині польська економіка стабільно зростає. У зв'язку з цим виникає нестача робочої сили в секторі

реального виробництва. Ця ситуація призвела до того, що одним із основних девізів партії «Громадянська платформа», що перемогла на парламентських виборах 2007 року, є повернення трудових мігрантів із Скандинавії, Німеччини, Великобританії та Ірландії [3, с. 222; 4].

Важливо зазначити, що з 2008 року починається відлік роботи польської державної програми щодо залучення робочої сили з країн колишнього Радянського Союзу. Основна увага приділяється Україні, Білорусі, Російській Федерації. Була розроблена програма переселення громадян колишнього СРСР, які мають польське походження. Вона має неофіційну назву «Карта поляка» й була розроблена на основі подібних програм Німецького Федерального Уряду. Розробники цієї програми передбачають, що зможуть перенаправити міграційні потоки з країн колишнього СРСР на власну користь.

Найважливішим інструментом залучення мігрантів, які мають польське походження, стали програми субсидювання одержання вищої освіти й наукових ступенів.

Студенти з країн колишнього СРСР, які навчалися й навчаються в університетах Польщі, за експертними оцінками, становлять, приблизно, 50 % загальної кількості іноземних студентів. Окремі польські університети надають стипендії ректора, стипендії вченої ради або фондів розвитку університетів іноземним громадянам за особливі заслуги в науці, культурі, мистецтві, спорті. Група університетів одержала від Уряду Польщі кошти на організацію безкоштовних курсів для тих іноземців, які не знають польської мови, проте збираються здобувати освіту в польських університетах. Цільові стипендії тривалий час (до 2010 року) були доступні іноземним громадянам польського походження. Їх навчання в державних університетах Польщі фінансувалося в рамках урядової програми зі співробітництва з іноземцями польського походження та поляками, які проживають за кордоном.

Таким чином, ступінь інтегрованості та координації програм і проектів міжуніверситетського мережевого співробітництва й пріоритетів зовнішньої політики є достатньо високим.

Список використаної літератури

1. Вовенда А. В., Плотников В. А. Еврорегионы как фактор успешной международной интеграции в современных условиях // Балтийский регион, 2011. – Вып. 4. – Режим доступа: http://journals.kantiana.ru/upload/iblock/9b9/uaajfawoxikkate%20jv.%20ws.%20bzoqzvaxkdcncicind%20fc.%20bo._60-68.pdf.
2. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. – Access mode: www.mnisw.gov.pl
3. Реалізація антикризової державної політики стрижневими країнами світу в умовах ризиків: монографія / авт. кол.: В. І. Шарий, О. В. Черевко [та ін.]; за заг. ред. В. І. Шарого, О. В. Черевка, В. М. Мойсієнка. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А., 2017. – 300 с.

4. EUREGIO Presentation. – Access mode: <http://www.aebr.eu/pdf/fmanager//Regionen/E/Info%20EUREGIO%20EN.pdf>.

Віталій ШЕВЦОВ

аспірант кафедри державного управління та місцевого самоврядування ДРІДУ НАДУ

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНИХ САМОВРЯДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ ЄДИНОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я

Обраний Україною шлях євроінтеграційних змін охоплює усі сфери життєдіяльності суспільства. Сфера охорони здоров'я є однією із ключових сфер, реформування якої відбувається надзвичайно швидкими темпами. Глобальна програма ВООЗ у сфері охорони громадського здоров'я нерозривно пов'язана з охороною стоматологічного здоров'я і виступає нарівні інших пріоритетів медичної галузі як обов'язковий компонент національних програм профілактики хронічних захворювань та зміцнення здоров'я [2]. Тож у європейських країнах проблемам стоматологічного здоров'я населення приділяється значна увага, і насамперед, суб'єктами управління у формуванні єдиної європейської політики у сфері стоматологічного здоров'я виступають професійні самоврядні організації.

Так, у складі Ради Європи функціонує як консультативно-дорадчий орган Рада європейських стоматологів (CED – Council of European Dentists). Головною місією організації є забезпечення консультування Ради Європи з проблем стоматології та вироблення єдиних засад політики у цій сфері [3]. Рада є некомерційною громадською організацією, яка була заснована на підставі резолюції Загальних зборів у 1961 році. Заснування Ради європейських стоматологів стало відповіддю на резолюцію ООН № 1283 (XIII), якою 1961 рік було оголошено міжнародним Роком охорони здоров'я та медичних досліджень [1]. Сьогодні Рада європейських стоматологів налічує понад 340 тисяч практикуючих стоматологів. До її складу увійшли представники з 32-х національних стоматологічних асоціацій та палат з понад 30 країн-членів ЄС. Крім того, членами Ради є представники трьох національних стоматологічних асоціацій (Ісландія, Норвегія, Ліхтенштейн), що мають статус спостерігачів і входять до європейської економічної зони (ЄЗ) на засадах угоди про вільне пересування товарів, осіб, послуг і капіталу між країнами ЄЗ. Тож як бачимо, географія поширення єдиних європейських цінностей політики стоматологічного здоров'я виходить далеко за межі країн європейського союзу.

Рада європейських стоматологів (CED) обстоює інтереси своїх